

N:o 21.

Af Herr S. Magnusson: Om upphäfvande af eller ändring uti nu gällande stadganden angående husförhör.

Vid 1873 års riksdag väcktes motion om upphäfvande af de lagrum, som påbjuda hållandet af årliga husförhör. Motionären erinrade, hurusom husförhören tillkommit i en tid, då folket icke i allmänhet kunde läsa innantill, och att syftemålet med dem från början egentligen varit att inom familjehemmet sprida undervisning i innanläsning och katekisation, men att numera denna undervisning inhemtades i folkskolorna och dessutom genom den, senare än ifrågavarande påbud tillkomna, konfirurationsundervisningen, hvarföre husförhören i en tid, så rik på folkundervisningsanstalter som den nuvarande, vore gagnlösa. Motionären visade ock, att vid husförhören hvarjehanda missförhållanden uppstått, som gjort dem, på vissa orter, rent af skadliga, hvarföre de borde snarast möjligt upphöra.

Lag-Utskottet, till hvars behandling motionen blef remitterad, hade intet annat motiv för sitt afslag å densamma, än det, »att, då kyrkolagen nu vore under omarbetning af dertill förordnade komiterade, det ej torde vara lämpligt att under tiden, då det större lagstiftningsarbetet fortgår, vidtaga partiela förändringar i lagen», hvadan Utskottet fann sig böra tillstyrka: »att omförmälda motion ej måtte till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda».

I Första Kammaren bifölls Lag-Utskottets afstyrkande af motionen utan omröstning, men vid den diskussion, som förekom i frågan inom Andra Kammaren, yttrade de fleste talarne sig för upphäfvandet af ifrågavarande lagrum. Skadligheten af obligatoriska bibehållandet af husförhören framställdes i bjerta färger. Man ville dock icke förmena dem, som anse dessa husförhör oskadliga eller nyttiga, fortfarande få behålla

dem; man ville endast hafva bort ur vår lag ett stadgande, som afsåg att tvinga menniskan till religionsöfning. Presten ansågs likväl kunna till husförhör sammankalla dem af sina församlingsboer, som så önska, hädanefter som hittills och så vidare. Utskottets afstyrkande af motionen segrade emellertid äfven här, med 98 röster mot 48, vid den af motionären begärda voteringen.

Visserligen skulle äfven jag kunna framdraga exempel på husförhörens gagnlöshet, ja äfven å deras skadlighet i många afseenden; men då jag är förvissad om, att äfven vid denna riksdag många finnas, som lika med mig aktgifvit på önskvärdheten af ifrågavarande lagrumms skyndsamma upphäfvande, skall jag som motiv för denna motion nöja mig med ofvan framställda resumé af det, som i frågan hittills förefallit, hvilket jag för min del tror vara tillräckligt talande skäl för Riksdagen att nu — sedan kyrkolagskomitén slutat sitt arbete med kyrkolagen utan att vidröra stadgandet om husförhören, och Utskottets ofvan angifna motiv för afstyrkande af den förut i frågan väckta motionen följaktligen förfallit — ur vår kyrkolag borttaga ifrågavarande förältrade lagrum; hvardan jag endast vill alternativt föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta upphäfvandet af de lagrum, som påbjuda husförhör.
eller ock, om sådant för närvarande skulle möta allt för stora svårigheter,

att Riksdagen ville stadga, det icke någon ansvarsbestämmelse måtte kunna tillämpas för uraktlåten inställelse vid husförhör.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 21 Januari 1875.

S. Magnusson.